

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-51 (Menfi Tespit/Muafiyet)
Karar Sayısı : 07-53/ 617- 206
Karar Tarihi : 20.6.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER : Hakan Suat ÖLMEZ, Ayşe Özlem UZUN, Hüseyin ORMAN

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR

20 : - Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği
Temsilcisi: Ali Rıza BİNBOĞA
Sıracevizler Cad. esen Sok. Saruhan Plaza, No: 6,
K: 6 Bomonti, Şişli/İstanbul

30 : - Musiki Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği
Temsilcisi: Garo MAFYAN
Barboros Bulvarı, Dr. Orhan Birman İş Merkezi,
No: 149, K:1 Beşiktaş/İstanbul

40 : - Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği
Temsilcisi: Bülent FORTA
Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Sok. No: 16, K: 5, Beyoğlu/İstanbul

50 : - Müzik Yorumcuları Meslek Birliği
Temsilcisi: Ali KOCATEPE
Büyükdere Cad. Arzu Han, No: 99, D: 8-9
Mecidiyeköy, Şişli/İstanbul

D. TARAFLAR

60 : - Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği
Sıracevizler Cad. esen Sok. Saruhan Plaza, No: 6,
K: 6 Bomonti, Şişli/İstanbul

70 : - Musiki Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği
Barboros Bulvarı, Dr. Orhan Birman İş Merkezi,
No: 149, K:1 Beşiktaş/İstanbul

80 : - Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği
Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Sok. No: 16, K: 5, Beyoğlu/İstanbul

90 : - Müzik Yorumcuları Meslek Birliği
Büyükdere Cad. Arzu Han, No: 99, D: 8-9
Mecidiyeköy, Şişli/İstanbul

E. DOSYA KONUSU : Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Musiki Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği, Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği ve Müzik Yorumcuları Meslek Birliği tarafından yapılan “Meslek Birlikleri Ortak Hareket Protokolü”ne 4054 sayılı Kanun’un 5 ve 8. maddeleri çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

50 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 28.3.2007 tarih ve 2361 sayı ile giren, eksiklikleri en son 14.5.2007 tarih ve 3394 sayılı yazı ile tamamlanan başvuru üzerine düzenlenen 15.6.2007 tarih, 2007-2-51/Öİ-07-HSÖ sayılı Menfi Tespit/Muafiyet İnceleme Raporu 18.6.2007 tarih, REK.0.06.00.00-130/188 sayılı Başkanlık Önergesi ile 07-53 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda,

60 1- Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM), Musiki Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği (MSG), Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği (MÜYAP), Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYOBİR) tarafından yapılan "Meslek Birlikleri Ortak Hareket Protokolü"ne 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceği,

2- Eserlerin yayıncı kuruluşların gelirleriyle orantılı olarak fiyatlandırılması, yayıncıların kullandıkları eser başına fiyatların belirlenmesi ve kullanmadıkları eserler için ödeme yapmaya zorlanmaması, müşteriler arasında ayrımcılık yapılmaması, belli bir müzik eserinin alınmasının başka eserlerin de alınması şartına bağlanmaması, koşullarıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet verilebileceği

görüşlerine yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

70 H.1.1. Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM)

MESAM, ilgili mevzuat uyarınca müzik eseri sahiplerinin (besteci, söz yazarı, aranjör ve editör) ve malî hakları kullanma yetkisine haiz kişilerin çıkarlarını korumak, 5846 sayılı Kanun ile tanınmış hakların idaresi ve takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak amacıyla faaliyette bulunmaktadır. Birlik, 11.8.1986 tarihinde kuruluş başvurusunda bulunmakla tüzel kişilik kazanmış olup, 8.12.1986 tarihinden bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir. MESAM, ülkemizde kurulmuş olan müzik eserleri alanındaki ilk meslek birliğidir.

80 MESAM, yabancı telif birlikleriyle imzaladığı temsilcilik anlaşmaları vasıtasıyla, 100'den fazla ülkede mekanik ve temsili alanda hem MESAM üyelerinin haklarını koruma altına almakta, hem de dünya repertuarını Türk müzik kullanıcılarının hizmetine yasal olarak sunmaktadır. Birlik, aynı zamanda müzik, sinema, edebiyat, tiyatro ve plastik sanatlar alanında faaliyet gösteren eser sahiplerini temsil eden Uluslararası Telif Birlikleri Konfederasyonu CISAC'ın ve mekanik alanda Uluslararası Mekanik Çoğaltım Bürosu BIEM'in üyesidir.

H.1.2. Musiki Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği (MSG)

Müzik Eseri Sahipleri Grubu (MSG), kendisine üye olan eser sahiplerinin (besteci, söz yazarı, yayımcı, aranjör) eserleri için müzik kullanıcılarına kullanım izni ve lisansı veren, mali haklarını toplayan ve toplanan telifleri üyesi eser sahiplerine dağıtan bir meslek birliğidir.

90 2.8.1999'da Kültür Bakanlığı tarafından resmi kuruluşu onaylanan MSG, çoğaltma (mekanik) ve temsil/yayın (performing) alanında üyesi bulunan eser sahiplerinin haklarını korumakta ve kullanımlardan doğan teliflerini toplamaktadır. Bir müzik eserinin canlı yorumu, CD/kaset olarak çoğaltılması, radyo- TV- video yoluyla yayımlanması ya da karaoke aracılığıyla kullanılması söz konusu olduğunda

kullanıcıların MSG lisansı almaları 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) uyarınca zorunlu kılınmıştır. MSG lisansı, müzik eseri kullanıcılarına Türkiye ve dünyanın her yerinden milyonlarca müziği yasal olarak kullanabilme olanağını sağlamaktadır.

H.1.3. Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği (MÜYAP)

100 Türkiye'de fikri mülkiyetin korunması ile ilgili ulusal mevzuat gereğince Fonogram Yapımcıları, üzerinde hak sahibi buldukları fonogramlarda (kaset ve CD'lerde) bulunan müzik tespitlerinin dijital iletim de dahil olmak üzere her türlü telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir. MÜYAP, üyeleri bulunan fonogram yapımcılarının bu haklarını korumak ve takip etmek üzere kurulmuş bir meslek birliğidir.

H.1.4. Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYOBİR)

110 Besteci, söz yazarı gibi müzik üreticilerinin belli bir dayanışma ve örgütlenme sistemi içerisinde telif haklarını almaları sonucunda "yorumcu sanatçı" diye adlandırılan icra ve ses sanatçılarının da haklarını takip etmek amacıyla kurulmuş bir örgüttür. MÜYORBİR, yorumcuların yani icracı sanatçıların kanun gereği sahip oldukları hakların takibi ve tahsilini yapmaktadır. Birlik, 1999 yılının Nisan ayından bu yana altyapı donanımını tamamlayarak çalışmalarını sürdürmektedir.

H.2. Protokolün Konusu, İçeriği ve Amacı

120 13.2.2007 tarihinde MESAM, MSG, MÜYAP ve MÜYOBİR yetkilileri tarafından imzalanmış olan Meslek Birlikleri Ortak Hareket Protokolü'nün (Protokol) konusu, "TV, radyo ve umumi mahaller, dijital kullanımlar başta olmak üzere MESLEK BİRLİKLERİ'nin (MESLEK BİRLİĞİ; TARAFLAR; MESAM, MSG, MÜYAP, MÜYOBİR) görev ve faaliyet alanına giren lisanslama çalışmalarının MESLEK BİRLİKLERİ namına oluşturulacak bir birim tarafından yürütülmesi, MESLEK BİRLİKLERİ lisanslama çalışmalarının birlikte gerçekleştirilmesi ve de TARAFLAR'ın işbu Protokol ile ilgili hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesi"dir.

130 Protokolün 4. maddesine göre TARAFLAR, Protokol çerçevesinde, 5846 sayılı FSEK, ilgili tüzük ve yönetmeliklerden doğan takip ve tahsil ile görevli buldukları lisanslama çalışmalarını birlikte ve ortaklaşa yürütme konusunda anlaşmışlardır. Meslek Birlikleri namına ortak lisanslama çalışmalarının yürütülmesi için öncelikle "Meslek Birlikleri Ortak Lisanslama Birimi" (Ortak Lisanslama Birimi) oluşturulacaktır. Tarafların Protokol kapsamında birlikte, işbirliği halinde ve ortaklaşa yürütecekleri lisanslama çalışmalarının başlıca alanları televizyonlar, radyolar, umumi mahaller, dijital kullanımlar ve de Tarafların mevcut tarifelerinde yer alan müzik kullanıcı mecralar ile Protokolün imzalanmasından sonra Tarafların tarife ve faaliyet alanlarına dahil olacak kullanıcılar olarak belirlenmiştir.

Protokol ile belirlenen hususların görüşülmesi ve karara bağlanması için Tarafların yetkilendirecekleri ve görevlendirecekleri ikişer kişiden oluşan toplam sekiz kişilik bir "İcra Kurulu" oluşturulacaktır. Bu İcra Kurulu'nda yer alacak yetkililerin verecekleri kararlar ve beyanlar, temsil ettiği MESLEK BİRLİĞİ açısından bağlayıcı olacaktır (madde 4.7).

140 Protokolün imzalanması ile birlikte Taraflar mevcut tarifelerinin birleştirilmesi çalışmalarına başlayacaklar ve bu çalışmalarını en geç 2007 yılı Ağustos ayının sonuna kadar tamamlayacaklardır. Ortak Lisanslama Birimi, 2008 takvim yılında ve devamında Eser Sahibi ve Bağlantılı Hak Sahibi Meslek Birlikleri Ortak Tarifesi (Ortak Tarife)'ni esas almak sureti ile lisanslama yapacaktır. Ortak Lisanslama Birimi, 2007 takvim yılı içerisinde yapacağı lisanslamaları her bir Meslek Birliği'nin kendi tarifelerini

esas almak suretiyle gerçekleştirilecek lisanslama çalışmaları sonucunda elde edilecek gelir Meslek Birlikleri adına ortak açılacak bir banka hesabına yatırılacaktır. Bu gelirler her bir Meslek Birliği'ne kendi tarifesi oranında aktarılacaktır. Ortak tarife çalışmasının neticelenmesi ile birlikte 2008 takvim yılı içinde Ortak Lisanslama Birimi tarafından gerçekleştirilecek lisanslama çalışmaları sonucunda elde edilecek gelir, Meslek Birlikleri adına ortak açılacak bir banka hesabına yatırılacaktır (madde 4.9 ve 4.10).

150 İstanbul dışında yürütülecek lisanslama çalışmalarında Taraflar tarafından belirlenecek yerel bürolar kullanılacaktır (madde 4.11).

Protokol, imzalandığı tarihten itibaren 1 yıl için geçerli olacak, taraflardan herhangi biri sürenin bitiminden 30 gün öncesine kadar Protokol'ün uzatılmayacağına dair bir beyanda bulunmaz ise Protokol otomatikman 1 yıl daha uzatılmış ve yenilenmiş sayılacaktır (madde 3).

160 Bildirim Formu'nda, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu doğrultusunda takip edilen hakkın niteliği bazında ayrı ayrı meslek birlikleri kurulması gerekmektedir. Bu durum, müzik kullanıcılarının çoklu muhatap ile karşı karşıya kalmalarına yol açmakta, kullanıcıların sözleşmeyi imzalamaktan imtina etmelerine, eser ve bağlantılı hak sahiplerinin yasadan doğan haklarının ihlal edilmesine sebep olmaktadır. Bu sebeplerle söz konusu Protokol ile bireysel tarifeler kapsamında lisanslama çalışmalarının ortak olarak daha etkin bir şekilde sürdürülmesinin planlandığı ifade edilmektedir.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

170 Başvuru sahibi meslek birlikleri, müzik sektöründe eser sahiplerinin, fonogram yapımcılarının ve icracı sanatçıların yasadan doğan telif haklarının takibi, tahsili ve dağıtımını amacıyla faaliyet göstermektedirler. Bu meslek birlikleri, 5846 sayılı FSEK ve 25486 sayılı "Eser, İcra, Yapım ve Yayınların Kullanılması ve/veya İletilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" uyarınca resmi tarifelerini belirlemektedir. Bu doğrultuda Protokol'ün konusu, öncelikli olarak 2007 yılında meslek birliklerinin temsil ettikleri eserlere uygulayacakları ücret tarifelerini belirlerken eşgüdümlü olarak çalışmalarını sürdürmelerini ve 2008 yılında da bireysel tarifelerini baz alarak ortak tarife uygulamasına geçebilmelerini sağlamaktır.

Bu doğrultuda, incelenen Protokol'ün ilgili olduğu ürün pazarı "*müzik eseri sahipliğinden kaynaklanan telif hakları*" olarak belirlenmiştir.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

180 İnceleme konusu Protokol, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde özel kullanım haricinde kalan (umumi mahaller, yayın kuruluşları vb.) tüm telif yükümlüsü müzik kullanıcılarına hitap etmekte ve taraf meslek birliklerinin tüm Türkiye'de yürüteceği faaliyetlerini ilgilendirmektedir. Bu açılardan Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde rekabetin farklılaşmasına neden olacak bir unsur bulunmaması sebebiyle ilgili coğrafi pazar "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak tespit edilmiştir.

I. YAPILAN TESPİTLER VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I.1. 5846 sayılı Kanun ve 25486 sayılı Yönetmelik Çerçevesinde Yapılan Değerlendirme

Meslek birlikleri, 5846 sayılı Kanun'un 2936 sayılı Kanun'la değişik 42. maddesi ve Bakanlar Kurulu'nun 28.3.1986 tarih ve 86/10534 sayılı Kararı ile 28.4.1986 tarih ve

190 19091 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Fikir ve Sanat Eseri Sahiplerinin Meslek Birlikleri ve Federasyonu Hakkında Tüzük” hükümlerine göre kurulmaktadır. Bu kapsamda kurulan MESAM 1986, MGG 1999, MÜYAP ve MÜYOBİR 2000 yıllarında faaliyete geçmiştir. 1995 yılına kadar aynı alanda tek bir meslek birliği kurulabilir iken daha sonra FSEK’de yapılan değişiklikle Kanun’un 42. maddesi doğrultusunda aynı alanda birden fazla meslek birliği kurmak mümkün hale gelmiştir.

200 Genel olarak meslek birliklerinin amacı, eser sahipleri ve eser sahiplerinin hakları ile bağlantılı hak sahipleri ile FSEK’in 52. maddesine uygun biçimde düzenlenmiş sözleşmelerle eser veya hak sahiplerinden mali hakları kullanma hak ve yetkilerini devralarak Kanun’un 10. maddesine göre ilim-edebiyat eserlerinin ortak çıkarlarını korumak ve FSEK ile tanınmış hakların idaresini ve takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamaktır.

FSEK’in “Meslek birliklerinin yükümlülükleri ve tarife tespitine ilişkin esaslar” başlıklı 42/A maddesinde meslek birliklerinin belli başlı yükümlülükleri şu şekilde sıralanmaktadır:

210 *“Üyesi olan hak sahiplerinin faaliyetlerinden kaynaklanan haklarının idaresini hakkaniyete uygun koşullarda sağlamak, üyelerinin haklarının idaresine ilişkin faaliyetlerinden elde ettikleri gelirleri hak sahiplerine dağıtmak, sözleşme yapılırken idare ettikleri haklara ilişkin olarak hakkaniyete uygun davranmak, kendi maddi veya manevi menfaatleri bakımından gerekli gördükleri indirim veya ödeme kolaylıklarını sağlamak ve sözleşme yapılabilmesi için idaresini sağladıkları haklara ilişkin ücret tarifelerini süresinde belirlemek, belirlenen tarifeleri ve tarifelerdeki değişiklikleri süresinde duyurmak.”*

Yine aynı maddenin kapsamında belirlenmiş olan meslek birliklerinin tarifelerini tespit ederken göz önünde bulundurmaları gereken hususlar ise şu şekilde sıralanmaktadır:

220 *“Uluslar arası uygulamaların ülkenin ekonomik ve toplumsal koşullarına uygulanabilirliği göz önüne alınarak tarifelerin makul bir seviyede belirlenmesi, teknolojik alandaki değişimlerin yanı sıra eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların yaratıldığı ve kullanıldığı sektörlerin yapısını tahrip edici, üretimi ve kullanımı engelleyici ve genel kabul görmüş uygulamalara zarar verici bir etki yaratmadan tarifelerin tespit edilmesi, rekabeti bozucu şartlar oluşturulmaması, yapılan sınıflandırma, ilgili sektörlerdeki ürün fiyatları ve bu sektörlerin gayrisafi milli hasıladaki payı, eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanım ve/veya iletim sıklığı, birim fiyat veya götürü usulü ödeme planı ve benzeri hususların dikkate alınması.”*

25486 sayılı “Eser, İcra, Yapım ve Yayınların Kullanılması ve/veya İletilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” in 8. maddesinin dördüncü fıkrasında, meslek birliklerinin ücret tarifelerini belirlerken kullanacakları esaslar, FSEK’in 42/A maddesinde belirtildiği şekilde tarif edilmektedir.

230 FSEK ve 25486 sayılı Yönetmelik ile yapılan sınıflandırma doğrultusunda müzik kullanıcılarının sınıflandırmasına göre ayrı ayrı yasal teklif yükümlülükleri (müzik eseri kullanıcıları, yayıncı kuruluşlar) bulunmaktadır. Sınıflandırma kapsamında olan telif yükümlüsü gruplar aşağıdaki şekildedir:

A- Umumi Mahaller

1. Grup: Konaklama Tesisleri
2. Grup: Yeme-İçme-Eğlence Tesisleri

240

3. Grup: Sağlık ve Spor Merkezleri
4. Grup: Kongre-Sergi-Gösteri Alanları ve Merkezleri
5. Grup: Rekreasyon Tesisleri
6. Grup: Özel Tesisler
7. Grup: Ticaret Merkezleri
8. Grup: Terminaller
9. Grup: Eğitim ve öğretim kurumlarının ticari amaçla kullanılan dinlence, sinema ve gösteri yerleri
10. Grup: 50 m² den büyük umuma açık diğer yerler

B- Radyo-TV Kuruluşları

C- Bakanlıkça Sınıflandırılan Diğer Kuruluşlar

250

1. Grup: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT)
2. Grup: Dijital ve her türlü ortamda webcasting, streaming ve her türlü iletim yapan kuruluşlar
3. Grup: Kapalı devre yayın yapan kuruluşlar

260

Meslek birlikleri, 25486 sayılı Yönetmelik ile yapılan yukarıdaki sınıflandırma doğrultusunda belli bir takvim yılında geçerli olacak resmi tarifelerini belirlemektedir. FSEK uyarınca yasal telif yükümlülerinin meslek birliklerinden yazılı izin almaları ve tarifelerde belirlenen bedeli ödemeleri yasal bir zorunluluktur. Bu çerçevede meslek birlikleri ile yayıncı kuruluşlar arasında yapılacak kullanım sözleşmelerinde ücret konusunda uzlaşamaması durumunda uygulanacak usul yine Yönetmelik'te belirlenmiştir. Yönetmelik'in 11. maddesine göre taraflar arasında Ekim ayında anlaşma sağlanamaması ve sözleşme yapılamaması durumunda meslek birlikleri ve/veya meslek kuruluşları, en geç bu ayın sonuna kadar, tarifelerin Kültür Bakanlığı'nca oluşturulacak "*uzlaştırma komisyonunda*" müzakere edilmesini talep edebilir. Komisyonunda neticeye uzlaşamaması halinde Yönetmelik'in 13. maddesi uyarınca yayıncı kuruluşlar yargı yoluna başvurabilmektedir. Yargılama sürecinde, bir önceki yıl sözleşme yapmış olan yayın kuruluşları, ilgili meslek birlikleri aksini belirtmedikçe, dava konusu olan tarife miktarının ¼'ünü dava sonuçlanıncaya kadar her üç ayda bir meslek birlikleri adına açılmış banka hesabına yatırmak suretiyle eser, icra, fonogram, yapımlar ve yayınları kullanabilir ve/veya iletebilir. Bir önceki yıl sözleşme yapmamış yayın kuruluşları ile ilk defa sözleşme yapacak yayın kuruluşlarının bu fıkrada öngörüldüğü şekilde yayınları kullanabilmeleri veya iletebilmeleri meslek birliklerinin iznine bağlıdır. Dava sonuçlanıncaya kadar bu şekilde ödenen miktar, mahkemenin kararı ile tespit edilen tarife bedelinden mahsup edilir.

270

280

İncelemeye konu olan Ortak Hareket Protokolü'nde de, 2007 yılı için tespit edilen resmi tarifeler, yukarıda yer verilen Kanun ve Yönetmelik hükümleri doğrultusunda tespit edilmiştir. Tarifeler, 2007 yılında daha önceki uygulamalara paralel şekilde her bir meslek birliğince ayrı ayrı uygulanacak, ancak meslek birlikleri eşgüdümlü olarak çalışmalarını sürdüreceklerdir. 2008 yılında ise bireysel tarifeler baz alınarak ortak bir tarife uygulamasına geçilecektir. Bununla birlikte, Ortak Protokol sonrasında da dört meslek birliği varlığını sürdürmeye devam edecektir. Nitekim, raportörlerce birlik temsilcileriyle yapılan görüşmelerde de FSEK uyarınca meslek birliklerinin bir üst birliğin çatısı altında toplanabilseler dahi bu birliğin tarife yapma veya lisans verme gibi yetkilerine sahip olamayacağı, sadece tavsiye niteliğinde kararlar verebileceği dile getirilmiştir. Protokolün imzalanması ile dört birliğin temsilcileri, tüzel kişiliği bulunmayan ve taraflardan birinin adresinde yer alacak (büyük ihtimalle MESAM

olacağı yapılan görüşmelerde dile getirilmiştir) Ortak Lisanslama Birimi'nde bir araya gelerek yasal teklif yükümlülükleri ile görüşeceklerdir. İlgili birimin karar mercii "İcra Kurulu" olacaktır. Yapılan görüşmelerde bu işlem ile asıl olarak hedeflenen şeyin kullanıcıların işlerini kolaylaştırmak ve daha etkin lisanslama yapmak olduğu ile getirilmiştir.

290 Zira, FSEK uyarınca yayıncıların her bir hak (eser ve komşu hak) sahibinden izin alması ve buna mukabil ödemede bulunması gerekmektedir. Ancak, hak sahiplerinin her birinin farklı koşullar üzerinden bedel talep etmesi yayıncıların karşılarında tek bir muhatap ve ödenecek bedellerin belirlenmesinde standart bir uygulama talep etmesine yol açmıştır.

Aşağıdaki şemada görüldüğü üzere, fonograma (kaset/CD vb.) kaydedilmiş bir eseri yayınlamak isteyen radyo ve televizyonun, eser sahibinden, yapımcıdan ve yorumcudan ayrı ayrı izin alması gerekmektedir. Taraflardan yalnızca birinden izin alınması, diğer tarafların izin ve bedel talebi saklı olduğu için yayıncı açısından yeterli olmamaktadır.

MÜZİK ESERİ	Eser sahibi	Asıl hak	MESAM	YAYINCI
			MSG	
	Yapımcı	Komşu hak	MÜYAP	
	Yorumcu	Komşu hak	MÜYORBİR	

300 I.1.1. Ödenecek Bedellerin Tespiti

Ödenecek bedellerin tespitinde temel olarak üç yöntem kullanılmaktadır:

1. Yayın kuruluşunun yer aldığı kategoriye göre (ulusal/yerel/bölgesel/tematik vb.) sabit bir bedelin ödenmesi.
2. Yayın kuruluşunun yer aldığı kategoriye göre, reklam veya brüt gelir/gider üzerinden belirlenecek bir orana göre bedel ödenmesi.
3. Yayıncı kuruluşun kullandığı eser başına veya eserin kullanım süresine göre (saniye bazında) bedel ödenmesi.

Meslek birlikleri ve yayıncılar bugüne kadar;

- Kategoriye göre sabit bedel ödenmesinin küçük yayıncıların aleyhine olacağı,
- 310 - Oran üzerinden bedel ödenmesinin, az eser kullanan ancak geliri yüksek olan yayıncılar aleyhine olacağı,
- Eser başına bedel ödenmesinde ise, yayıncıların kullandıkları eserlerin sağlıklı bir şekilde tespit edilmesinin mümkün olmadığı ve eser başına talep edilen bedelin yüksekliği

gerekçeleriyle herhangi bir yöntem üzerinde genel bir anlaşma sağlayamamışlardır.

Buna karşın, meslek birlikleri ile yayıncıların farklı yöntemlerle münferit anlaşmalar yaptığı durumlar da mevcuttur. MÜYAP ve MESAM, sabit ücret ve gelire oranla bedel talep etmekte iken, MSG kullanılan eserin süresi bazında ücret talep etmektedir. Bunun yanı sıra, meslek birlikleri asgari ücret konulmasını isterken, Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği (RATEM) temsilcileri gelir üzerinden bir üst sınır konulmasını istemektedir. Bunun dışında, taraflar arasında ödemelere konu olacak eserlerin neler olması gerektiği üzerinde de anlaşmazlık söz konusudur. Bu konuda meslek birliklerinin görüşü reklam müziği, fon müziği ve cıngıllar gibi eserlerin de diğer eserlerle aynı kapsam içinde değerlendirilmesi gerektiği iken, yayıncıların görüşü cıngıllar vb. eserler için daha düşük bir bedel ödenmesi gerektiğidir.

I.1.2. Kültür Bakanlığı'nın Konu İle İlgili Yönetmeliği

Kültür Bakanlığı, meslek birliklerinin yayın izni verme haklarını kullanmalarını düzenlemek amacıyla, FSEK uyarınca, 15.9.2001 tarih ve 24524 sayılı Resmi Gazete'de "Fikir ve Sanat Eserlerinin Radyo ve Televizyon Yayınlarında Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"i yayınlamıştır.

Anılan yönetmeliğin "Eserlerin Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar ile Sözleşmelerin Yapılmasına Dair Prosedür" başlıklı 6. maddesinde;

" Ödemelerin tespitinde;

a) Yayın kuruluşunun yayın alanı (ulusal, bölgesel, yerel) ve izleyici/dinleyici sayısı,

b) Eserlerin kullanım sıklığı,

c) Yayın kuruluşunun reklam gelirleri,

d) Kullanılan her bir eser başına bir ücret,

e) Sabit ücret,

f) Saniye veya dakika bazında birim fiyat,

g) Pazar oranı,

gibi ölçütlerden bir veya bir kaçısı esas alınır." hükmü yer almaktadır.

Bu maddede ayrıca, eserlerin kapsamına, sözleşmeler yapılırken dikkat edilmesi gereken hususlara da ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Anılan Yönetmeliğin "Anlaşmazlık Halinde Uygulanacak Prosedür" başlıklı 7. maddesinde ise, taraflar arasında anlaşma sağlanamaması durumunda, ilk aşamada "Hak İdareleri Uzlaşma Kurulu"nun oluşturulması ve burada da mutabakat sağlanamaması durumunda "Hakem Komisyonu" prosedürünün uygulanması, buradan çıkan sonucun yine Hak İdareleri Uzlaşma Kurulu'nda değerlendirmesi ile eserlerin kullanımına ilişkin nihai bedellerin tespit edilmesi öngörülmektedir.

MÜYAP ve MESAM'ın ilgili Yönetmelik aleyhine açmış olduğu davalar çerçevesinde Danıştay 10. Dairesi yürütmeyi durdurma kararı almış; ancak Kültür Bakanlığı'nın itirazı neticesinde bu karar iptal edilmiştir.

Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararının iptali sonrasında halihazırda işler halde bulunan yönetmelik uyarınca; radyo ve televizyonlara, meslek birliklerinden izin almaları gereği olmaksızın, "Hak İdareleri Uzlaştırma Kurulu"nun tespit edeceği bedeli ödemek kaydıyla, eserleri kullanma imkanı tanınmaktadır.

Böylece, Yönetmeliğin 7. maddesi uyarınca, müzik eserleri gibi sık kullanılan eserlerin kullanımına ilişkin sözleşmeler söz konusu olduğunda; anılan Yönetmelik hükümleri gereğince sözleşme yapmak amacıyla ilgili meslek birliklerine başvuruda bulunan ve bu başvuruyu Bakanlığa bildiren yayın kuruluşları eser ve/veya fonogramları yayınlarında kullanmaya devam edebilecek, eserlerin kullanımına ilişkin bedel, usul, esas vb. unsurların söz konusu Yönetmelik çerçevesinde tespit edilebilecek, yayıncılar söz konusu yönetmelik uyarınca eserleri meslek birliklerinden izin almaksızın kullanma olanağına kavuştukları için, meslek birliklerinin Yönetmeliğe uymayarak yayıncıların eserleri kullanımlarını zorlaştırmaları veya engellemeleri riski ortadan kalkacaktır (Bu bölüm, 02-27/290-118 sayılı Kurul kararından alınmıştır).

I.2. Raportörlerce Yapılan Görüşmelerde Protokole İlişkin Elde Edilen Bilgiler

RATEM yetkilileriyle yapılan görüşmede Protokol'e ilişkin olarak belirtilen hususlar şu şekildedir:

- Mevcut durumda, uygulamada çok başlılık söz konusudur. Tek bir eseri yayımlamak için dört meslek birliği ile ayrı ayrı anlaşma yapmak zorunludur.

Bu sebeple meslek birliklerinin tek çatı altına toplanması ve tek bir sözleşme yapılması istenilen bir husustur.

- Ancak böyle bir uygulama, zaten hakim durumda olan söz konusu meslek birliklerinin tek çatı altında yayıncılara tarifeler ve kullanım koşulları konusunda dayatma yapmalarına olanak sağlamaktadır. Şu an meslek birlikleri, *“fiyatımız bu, ister ödersiniz, ödemezseniz yayımlamanıza izin vermeyiz”* yaklaşımıyla dayatma içindedirler. Tek bir çatı altına girdikleri zaman bu dayatma daha da güçlenecektir.
- Tek çatı altında ortak bir protokol uygulamasına geçmeyi amaçlayan meslek birlikleri ile eser başına ve müzakereler yoluyla fiyat tespiti yapıldığı takdirde sektörde bir sorun kalmayacaktır.
- Mevcut sistemde sadece MESAM ve MSG'nin üyelerinden sadece bir kaçının eserlerini yayımlamak için bu meslek birliklerinin tüm üyeleri ve tüm repertuarı için yani hiç kullanılmayan eserler için ödeme yapmak zorunludur.
- Bunun gibi, meslek birliklerinin tarifeler konusunda fiyat dayatması içinde olmaları, müzakereye açık olmamaları ve uzlaştırma komisyonunun bir yaptırım gücünün bulunmaması sebepleriyle müzakerelerden sonuç elde edilememektedir.
- Bununla birlikte, mevcut sistemin getirilmesi planlanan yeni sisteme göre yayıncılar açısından avantajı, tek bir meslek birliği ile anlaşma yapılabildiğinde yayıncıların en azından telif bedelini ödeme konusundaki iyi niyetlerini gösterme imkanlarına sahip olmalarıdır. Meslek birliklerinin tek çatı altında toplanması halinde bu imkan ortadan kalkacak, yayıncılardan aşırı fiyat talep edilmesi ve uzlaşamaması durumunda kamu karşısında telif bedellerini ödemediği izlenimi doğacaktır.
- FSEK'in 42/A maddesinde belirtilen, tarifelerin belirlenmesinde esas olan kriterlerin uygulanması (bedelin eser başına belirlenmesi) ve müzakereler yoluyla fiyat tespiti, sektörde telif konusundaki sorunları çözecektir.

400 **I.3. 4054 Sayılı Kanun Açısından Yapılan Değerlendirme**

I.3.1. Teşebbüs Kavramı

FSEK uyarınca *hak sahipleri*; müzik eserleri sahipleri, yapımcıları ve yorumcuları olarak çeşitli mali haklara sahip olan veya asıl iştiğal konusu bunlar olmamakla birlikte miras, satın alma vb. yollarla bu hakları devralmış olan gerçek veya tüzel kişilerdir. Hak sahipleri, gerek tek başlarına, gerekse meslek birlikleri aracılığıyla bu hakları ticari faaliyete konu etmeleri nedeniyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun açısından teşebbüstürler. Zira, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde *teşebbüs* kavramı *“piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri”* şeklinde tanımlanmaktadır. MESAM, MÜYAP, MÜYORBİR ve RATEM de FSEK uyarınca eser sahiplerinin ve komşu hak sahiplerinin haklarının takip ve tahsili için kurulmuş meslek birlikleridir. Bu açıdan bakıldığında bunların da *“teşebbüs birlikleri”* olduğu tespit edilmiştir.

Meslek birliklerinin üyelerinin haklarını kullanma biçimi, üyeler adına sözleşme yapılması, elde edilen bedelin bir kısmının doğrudan meslek birliğinin geliri olması, üyelerin kendi eserlerinin bedelini tayin etme imkanlarının olmaması (FSEK 41 uyarınca sanatçılar kendi telif haklarını talep edememektedir.) gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda, kâr amacı gütmeseler dahi üyeleri adına ticari faaliyette buldukları ve elde edilen gelirin üyeler arasında paylaştırıldığı görülmektedir.

420 Ayrıca, kullanıcılardan kullanımın niteliğine göre farklı tarifeler talep edilmekte ve 42. maddenin A bendine göre toplu sözleşmelerde bu tarifeler üzerinden telif yükümlüsü adedine göre indirim uygulanabilmektedir. Yine aynı maddeye göre meslek birlikleri dışında hiçbir kişi) ya da kurum lisanslama yapmamaktadır. Bu nedenle, meslek birliklerinin 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında "teşebbüs" olarak nitelendirilmesi gerektiği kararına varılmıştır.

I.3.2. Protokole İlişkin Muafiyet/Menfi Tespit Değerlendirmesi

I.3.2.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

430 MESAM, MÜYAP, MSG ve MÜYORBİR yetkilileri, yayıncı kuruluşların karşılarında tek muhatap görme talepleri üzerine tek bir çatı altında toplanmaya karar vermişlerdir. Bu çerçevede, hazırladıkları Ortak Lisanslama Protokolüne 4054 sayılı Kanun açısından menfi tespit verilmesini ve/veya muafiyet tanınmasını talep etmektedirler.

Aşağıdaki şekilde görüldüğü üzere MSG ve MESAM aynı tür lisanslama yapmak için kurulmuş ve birbirlerinin rakibi olarak değerlendirilebilecek meslek birlikleri iken, MÜYAP ve MÜYORBİR farklı alanlarda lisanslama hizmetleri için kurulmuş meslek birlikleridir. Bu nedenle MSG ve MESAM, birbirleri ile aynı piyasada ve rakip meslek birlikleri iken diğer meslek birlikleri ise farklı alanlarda hizmet veren fakat birbirlerini tamamlayan birliklerdir.

Eser sahibi	Asıl hak	MESAM
		MSG
Yapımcı	Komşu hak	MÜYAP
Yorumcu	Komşu hak	MÜYORBİR

440 Bu açıdan bakıldığında, Protokole taraf olan meslek birliklerinin takip ettikleri hakların genel olarak birbirlerini tamamlayıcı nitelikte olmalarına karşın MSG ve MESAM'ın aynı alandaki hakları takip etmek amacıyla kurulmuş olmaları ve bu anlamda rakip olarak kabul edilmelerinden dolayı, bu iki teşebbüs birliğinin bir protokol çerçevesinde bir araya gelmesi, hem fiyatlandırma hem de sektördeki arz dengesini etkileyerek çeşitli koşulları tespit etme açısından pazardaki rekabeti bozucu bir ortam yaratabilir niteliktedir. Bu bakımdan ilgili Protokolün 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde rekabeti kısıtlama amaç veya etkisinin bulunma ihtimali olduğu göz ardı edilmemelidir. Öte yandan aynı alandaki iki meslek birliğinin tek bir çatının altında toplanması, Kanun'un 7. maddesi anlamında bir yoğunlaşmayı da gündeme getirmektedir. Rekabet Kurulu'nun çeşitli kararlarında (7.5.2002 tarih ve 02-27/290-118 sayılı RK kararı, 26.5.2005 tarih ve 05-36/451-104 sayılı RK kararı) vurgulandığı üzere, Protokole taraf olan ilgili meslek birlikleri pazarda hakim konumdadır. Birbirlerine rakip olan veya olmayan söz konusu meslek birliklerinin tek çatı altında toplanmasının bu birliklerin pazarda sahip oldukları hakim konumlarını güçlendireceği aşikardır. Fahiş fiyat ve hakim konumun kötüye kullanılmasına ilişkin yayıncı teşebbüsler ile meslek birlikleri arasında süre gelen ve Rekabet Kurumu incelemelerine (26.5.2005 tarih ve 05-36/451-104 sayılı RK kararı, 7.5.2002 tarih ve 02-27/290-118 sayılı RK kararı, 21.07.2005 tarih ve 05-48/683-177 sayılı RK kararı.) çeşitli kereler konu olmuş uzlaşmazlık noktaları da dikkate alındığında böyle bir yoğunlaşma ortamının ve tek çatı altında toplanma durumunun, yayıncı kuruluşların çekindiği fiyat dayatması, müzakere şansının ortadan kalkması ve konunun yargıya taşınması halinde de yayıncı kuruluşların telif ücretlerini ödeme konusundaki iyi niyetlerini gösterme şanslarının ortan kalkması gibi durumların ortaya çıkma ihtimalini arttıracacağı düşünülmektedir. Nitekim, RATEM temsilcisi tarafından yapılan beyanda meslek birliklerinin 2001 yılından bu yana uyguladıkları senelik sabit bedel (asgari

bedel) tarifelerinin yayıncı kuruluşlar açısından (özellikle bölgesel ve yerel yayıncılar açısından) ödenemez boyutlara ulaştığı, RTÜK kayıtlarından da takip edilebileceği üzere (zira yayıncı kuruluşların tüm gelirlerini aylık olarak RTÜK'e bildirmekle yükümlü oldukları) bir çok yayıncı kuruluş açısından talep edilen bedellerin bu kuruluşların aylık toplam geliri aştığı, bu noktada müzakerelerin büyük önem kazandığı, zira geçtiğimiz yıl MÜYAP, MÜYOBİR ve RATEM arasında yapılan Protokol çerçevesinde fiyatların yayıncıların çoğu için makul seviyelere getirilebildiği, yurt dışı uygulamalarda farklı alanlarda birden fazla meslek birliği bulunmaktaysa da temsili alanda hak takibinin tek bir kanaldan yapıldığı ve bu kanalın da genelde eser sahiplerini temsil edenler olduğu, eser sahiplerinin aldıkları telif ücreti üzerinden aralarındaki oranlamaya göre bağlantılı hak sahiplerinin paylarını dağıttıkları ve böylece ülkemizde yaşanan karışıklığın yaşanmadığı, ülkemizde meslek birlikleri arasında temsil kabiliyeti açısından sorunlar bulunduğu, bu sorunun yerli eserler açısından da yaşanmakla beraber yabancı eserler açısından son derece önemli olduğu, nitekim Turkcell'in bu konuda MSG ve MESAM aleyhine dava açmış olduğu, en uygun ödeme şeklinin kullanıma bağlı ve her yayıncı kuruluşun kullandığı eser bazlı ödeme yapmasının olduğu, bu durumda ödeme miktarı halen sorun olarak kalsa bile en azından meslek birliklerinin temsil ettikleri kadarıyla hak talep edecekleri, ayrıca meslek birliklerine üye olmayanların durumunun da bu şekilde netleşeceği, bunun gibi, tüm meslek birliklerine yapılacak toplam ödemenin gelire bağlı bir üst sınırının olması gerektiği, önemli olan noktanın meslek birliklerinin ortak hareket etmelerinin değil bahsedilen bu sorunlar olduğu ifade edilmektedir.

Bu doğrultuda, (.....) FM genel koordinatörü (.....)'ün raportörlerce RATEM'de gerçekleştirilen görüşmede yaptığı açıklamalar çarpıcıdır. Kendisi, (.....) FM'in yabancı eserlerin yayınlandığı bir radyo istasyonu olduğunu ve Türkçe parçaların yayınları içerisindeki payın %20'yi geçmediğini, buna rağmen kendilerinin kullanmadıkları Türkçe eserler için de meslek birliklerine ödeme yapmak zorunda kaldıklarını, yayıncı kuruluşların karşılaştıkları bir diğer çarpıklığın ise meslek birliklerinin haklarını talep ederlerken gelire bağlı üst sınır koymamaları sebebiyle örneğin TRT'den talep ettikleri bedeli emsal göstererek Anadolu'daki radyo istasyonlarından da fahiş bedeller talep edilmesi olduğunu ifade etmiştir.

Yukarıda yer verilen hususlar sebebiyle Protokolün menfi tespit alamayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Protokolün Kanun'un 5. maddesinde yer verilen muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığı ve bu bakımdan muafiyet alıp alamayacağı ise aşağıda değerlendirilecektir.

1.3.2.2. Muafiyet Değerlendirmesi.

4054 sayılı Kanun'un muafiyete ilişkin koşulların belirlendiği 5. maddesinde "*Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde ilgililerin talebi üzerine, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir*" denilerek muafiyet şartlarını belirlemektedir. Aşağıda, Kanun'da belirlenen dört şart çerçevesinde Protokol ile getirilmeye çalışılan yeni sistemin değerlendirilmesine yer verilecektir:

a. Malların Üretimi veya Dağıtımı ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

Anılan Protokol ile ekonomik ve teknolojik gelişmenin gerçekleşebileceği husus tam olarak açık olmamakla birlikte söz konusu Protokol ile meslek birliklerinin tek bir çatı altında toplanmasının yayıncıların hak sahiplerine ulaşmalarını kolaylaştırıcı etkisi

olacağı ve bu sebeple farklı meslek birlikleri ile ayrı ayrı görüşmenin yol açtığı zaman ve emek kaybını önleyeceği aşikardır. Bu nedenle hizmetlerin sunulmasında iyileştirmenin sağlanması hususunun Protokol ile karşılanacağı sonucuna ulaşılmıştır.

b. Tüketici Yararı.

520 Yukarıda da belirtildiği üzere, Protokole taraf olan meslek birliklerinin verdikleri hizmet iki taraflı olup bu birlikler bir tarafta temsil ettikleri sanatçıları, diğer tarafta ise lisanslama yaptıkları eserleri satın alan yayıncıları bir araya getirmiş olmaktadır. Yayıncılar, bu pazarda hizmetin alıcısı yani müşterileri konumundadır. Bu yönden bakıldığında anılan Protokolün hem sanatçılar hem de müşteri grupları açısından başvuru yerlerini tek merkeze düşürerek zaman tasarrufu sağlayacak ve bu anlamda iki tarafın bir araya gelmesini kolaylaştıracaktır. Ayrıca, tek çatı altında toplanmış meslek birliklerinin bölünmüşlüğü ortadan kaldırılarak sanatçı haklarını korumada etkinliği arttıracığı sonucuna varılmıştır.

c. İlgili Piyasanın Önemli bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

530 Yukarıda da bahsedildiği gibi, Protokole taraf olan meslek birliklerinden MSG ve MESAM aynı alanda ve bu bakımdan birbirlerine rakip şekilde lisanslama yapmakta, diğer meslek birlikleri ise farklı alanlarda ve tamamlayıcı biçimde faaliyet göstermektedir. Protokol ertesinde bu meslek birlikleri ayrı ayrı faaliyetlerine devam etseler de, yönetimin tek merkezden yürütülecek olması sebebiyle yorumculara hizmet veren iki meslek birliği tek bir birlik gibi işlemeye başlayacaktır. Bu nedenle daha önce birbirlerine rakip olan iki meslek birliği, artık tek bir birlikmiş gibi hareket edecektir. Bu şekilde bakıldığında piyasada iki tane olan aynı tür meslek birliğinin, tek merkeze düşmesinin rekabeti azaltması kaçınılmazdır. Bununla birlikte, meslek birliklerinin dağınık yapısının sektörde hem yayıncılar hem de eser sahipleri açısından yarattığı sıkıntılar göz önüne alındığında söz konusu Protokol ile 540 gerçekleştirilecek rekabet kısıtının hizmet sunumunun iyileştirilmesi için gerekli olduğu düşünülmektedir. Nitekim, kendileri ile görüşülen yayıncı kuruluşlar da meslek birliklerinin tek bir çatı altında toplanmasının kendileri açısından yararlı olacağını belirtmişlerdir. Ayrıca planlanmakta olan bu çatının altında yer alacak meslek birliklerinden sadece ikisi birbirleriyle rakip konumundadır. Sektörde var olan diğer meslek birlikleri de dikkate alındığında bu iki birliğin bir araya gelmesinin pazarın önemli bir bölümünde rekabeti engellemeyeceği kararına varılmıştır.

d. Rekabetin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması.

550 Protokol ile getirilmeye çalışılan yeni sistemin sağlıklı bir şekilde işlemesi ancak bahsedilen meslek birliklerinin hepsinin bu oluşumun içinde yer almasıyla mantıklı görünmektedir. Bu açıdan bakıldığında dört meslek birliğinin tek merkezden yönlendirilmesi amaçlanan iyileştirme ile paralel ve gerekli olan bir husustur.

1.3.2.3. Değerlendirme

560 Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde başvuru konusu Protokole bireysel muafiyet verilebileceği sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte, mevcut durumda hakim durumda olan meslek birliklerinin tek çatı altında toplanmaları ve ortak lisanslama yapmaya başlamaları ile pazarda sahip oldukları güç ve yayıncı kuruluşlar üzerindeki etkilerinin de artması kaçınılmazdır. Bu sebeple, bu Protokol ertesinde yeni oluşacak oluşumun Protokolden beklenen faydayı elimine etmemesi ve meslek birliklerinin buna yönelik eylemlerde bulunmaması son derece kritik ve önemli bir husustur. Özellikle müzik eserlerinin fiyatlandırılması aşamasında yayıncı kuruluşlardan gelirlerine oranla çok yüksek bedeller talep edilmesi, yayıncıların satın

almadıkları ve kullanmadıkları eserler için de ödeme yapmaya zorlanmaları, müşteriler arasında ayrımcılık yapılması, rekabet hukukunda bağlama (tying) olarak adlandırılan ve belli bir müzik eseri grubunun alınmasının başka eserlerin de alınması şartıyla satışa açılması gibi hususlar 4054 sayılı Kanun kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması olarak nitelendirilecektir. Bu sebeple ilgili meslek birliklerinin bu hususlara dikkat etmeleri şartı ile Protokolü hayata geçirmeleri önemlidir.

570 Zira, hakim durumun kötüye kullanılması anlamına gelebilecek bu gibi eylemler, bireysel muafiyetin geri alınmasına yol açabileceği gibi, bireysel muafiyet verilmesi, yukarıda örneklendirilen eylemler sonrasında Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde soruşturma açılması yönünde bir engel teşkil etmemektedir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1- Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM), Musiki Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği (MSG), Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği (MÜYAP), Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYOBİR) tarafından yapılan "Meslek Birlikleri Ortak Hareket Protokolü"ne 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

580 2- Ancak söz konusu Protokol'e,

- eserlerin yayıncı kuruluşların gelirleriyle orantılı olarak fiyatlandırılması,
- yayıncıların kullandıkları eser başına fiyatların belirlenmesi ve kullanmadıkları eserler için ödeme yapmaya zorlanmaması,
- müşteriler arasında ayrımcılık yapılmaması,
- belli bir müzik eserinin alınmasının başka eserlerin de alınması şartına bağlanmaması

koşullarıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin kapsamında bireysel muafiyet verilmesine,

590 3- Konuyla ilgili olarak Kültür Bakanlığı'nın bilgilendirilmesi amacıyla görüş gönderilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.